

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/800/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2714203313
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2714203313.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkyň JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený splnomocnencom: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1/ R. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, E., 2/ G. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, E., 3/ C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. T. XX, E. a 4/ H. G., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom O. XXX, E., toho času na neznámom mieste, zastúpený súdom ustanovenou opatrovníčkou H. L., zamestnankyňou Okresného súdu Senica, o zaplatenie sumy 792,33 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 4. augusta 2015, č.k. 5C/236/2014-81, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným 1/, 2/, 3/ a 4/ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento proti žalovaným domáhal zaplatenia sumy 792,33 eur s príslušenstvom a o trovách konania rozhodol tak, že žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 2 ods. 1 písm. a), b), § 6 ods. 3 a § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 497 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 52 ods. 1, 2 a 3, § 100 ods. 1, § 101, § 103 a § 558 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že predmetná zmluva o splátkovom úvere je jednoznačne zmluvou spotrebiteľskou, kde na jednej strane vystupuje fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ, ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Zmluva o splátkovom úvere je typovou zmluvou, uzatváranou vo viacerých prípadoch, pričom odporca jej obsah nemohol reálne ovplyvniť. Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Je teda zrejmé, že ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv je nevyhnuté použiť aj v prípadoch, ak sa právny vzťah účastníkov konania tak ako je tomu v danom prípade, má spravovať Obchodným zákonníkom, keď charakter spotrebiteľskej zmluvy má tzv. absolútna obchodná zmluva o úvere podľa Obchodného zákonníka. Ust. § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho

zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014). Vzhľadom k obsahu uzavretej zmluvy medzi účastníkmi súd posúdil podmienky zmluvy v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka napriek tomu, že zmluva bola uzavretá v zmysle ustanovení zák. č. 513/1991 Zb. - Obchodný zákonník v znení neskorších prepisov. Z hľadiska zákonodarcom sledovaného cieľa ochrany spotrebiteľa podľa cit. zákona neexistuje žiadna skutočnosť opodstatňujúca dojednanie alebo vylúčenie právnej úpravy, podľa ktorej sa má alebo nemá právny úkon posudzovať. Podľa zmluvy o úvere zo dňa 06.06.2001 medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Preto súd posudzoval túto zmluvu v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka aj napriek tomu, že zmluva bola uzavretá v zmysle ustanovení zák. č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších prepisov, nakoľko je pre spotrebiteľa priaznivejšia. V súvislosti s premlčaním sa súd musel vysporiadať so skutočnosťou, že dňa 09.05.2013 odporkyňa 3/ podpísala Dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, čo má za následok plynutie novej premlčacej doby v súlade s § 110 Občianskeho zákonníka. V súvislosti s uzavretou dohodou je súdu z úradnej činnosti známe, že žalobca skupuje veľké množstvo často už premlčaných pohľadávok, ktoré potom uplatňuje na súde. Žalobca vo všetkých týchto konaniach, ktoré smerujú voči spotrebiteľovi (teda slabšej strane), využíva tento inštitút uznania záväzku v snahe zaistiť si úspech v budúcom súdnom konaní. V tomto prípade to bol práve žalobca (zjavne práva znalý), ktorý si vynútil u žalovanej návštevu a dal jej podpísať ním vopred pripravený formulár, kde okrem dvojstranného právneho úkonu vo forme dohody o splátkach, ktorý dlžníkom zvyčajne prezentuje, vložil aj pre ňu zjavne nevýhodný jednostranný úkon uznania záväzku, ktorý dlžníkom narozdiel od dohody o splátkach už výslovne neinterpretoval. Podpísaním dohody žalovaná nič nezískala ale naopak, naoko „vlastným“ úkonom si z vôle žalobcu svoje postavenie podstatne zhoršila. Aj z ďalších právnych súvislostí vyplýva, že dohoda o splátkach nebola zo strany žalobcu žiadnym dobrodením (keďže žalobca iba odložil podanie žaloby po uznaní záväzku v snahe predísť novej námietke premlčania) ale naopak, žalobca napriek vedomosti účinkov, ktoré dosahuje (resp. sa snaží dosiahnuť) v podobe obnoviteľnosti nároku, neposkytol žalovanej žiadny benefit (napr. v podobe odpustenia úrokov z omeškania, poplatkov, časti istiny a pod.). Zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody o uznaní záväzku o úhrade pohľadávky v splátkach dňa 09.05.2013, súd vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, keď dospel k záveru, že pri podpísaní „Dohody“ boli naplnené zákonné znaky inštitútu o nekalej obchodnej praktike, a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane žalobcu a využitie takej obchodnej praktiky zo strany žalobcu, ktoré podstatne narušilo ekonomické správanie sa žalovaného ako priemerného spotrebiteľa. Zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Súd považuje za potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že samotná „Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku“ je vopred žalobcom vypracovaný štandardizovaný formulár, v ktorom je ním zakomponovaná aj formulácia o uznaní premlčaného dlhu. V konaní nebolo žalobcom preukázané, že ide o individuálne, v tomto konkrétnom prípade so žalovaným dojednané ustanovenie. Žalobca v snahe napraviť pochybenie svoje, resp. pochybenie svojho právneho predchodcu, spočívajúce v nepodaní žaloby včas (pred uplynutím premlčacej doby) a vyhnúť sa tak novej námietke premlčania a zamietnutiu žaloby, sofistikovane obchádza dlžníkov a pod zámienkou výhodnosti podpísania splátkového kalendára ako listiny, ktorá má dlžníka uchrániť pred problémami, do tejto listiny zahrnie aj vyhlásenie o uznaní dlhu dlžníkom (samozrejme bez podania vysvetlenia dlžníkovi). Z uvedeného dospel súd k záveru, že dohoda, na základe ktorej malo dôjsť k predĺženiu premlčacej doby, je podľa § 3, § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka neplatná a v konaní je potrebné prihliadnuť na námietku premlčania. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že v konaní je potrebné prihliadnuť na premlčanie, pričom súdu vyplýva povinnosť prihliadať na premlčanie priamo zo zákona. V konaní bolo listinnými dôkazmi preukázané, že odporcom 1/ a 2/ boli poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 4.979,09 eur, pričom však úver riadne a včas nesplácali. Právny vzťah medzi účastníkmi vznikol dňa 06.06.2001, kedy bola medzi účastníkmi uzatvorená zmluva o úvere. Podľa tejto zmluvy konečná splatnosť úveru nastala 01.05.2011. V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, premlčacia trojročná lehota v tomto prípade začala plynúť odo dňa 02.05.2011, kedy mohol veriteľ prvý krát uplatniť svoju pohľadávku na súde a uplynula dňa 02.05.2014. Návrh na súd bol podaný dňa 30.05.2014, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, z toho vyplýva, že žalobcovu právo na zaplatenie dlžnej sumy bolo už premlčané a keďže má súd povinnosť prihliadať na premlčanie z úradnej povinnosti, súd nemohol žalobcovi toto právo priznať a uplatnený návrh žalobcu

zamietol. O trovách konania súd rozhodoval v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., avšak žalovaným, ktorí mali vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov neuplatnili a taktiež im žiadne trovy ani nevznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobcu, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za to, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby a na daný prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo strán je spotrebiteľ, preto je nutné posudzovať predmetný záväzkový vzťah v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. S poukazom na konečnú splatnosť úveru - 01.05.2011 a deň podania žaloby na súde - 30.05.2014, bol toho názoru, že svoje právo uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby, nakoľko premlčacia doba by uplynula až 02.05.2015. Poukázal na skutočnosť, že odôvodnenie napadnutého rozsudku navodzuje dôvodné podozrenie, že súd sa nedostatočne oboznámil s predloženou dohodou a najmä s okolnosťami, ktoré viedli k jej uzavretiu. V prípade, ak by sa súd dostatočne oboznámil so skutkovým stavom, tak by nemohol v konaní skutkovo uzavrieť, že predmetná dohoda bola uzatvorená počas návštevy, ktorú si vynútil žalobca u žalovanej 3/. K uzatvoreniu dohody totiž nedošlo počas osobnej návštevy žalobcu u žalovanej 3/, ale došlo k nej na základe jej iniciatívy. Je logické, že v prípade dojednaní splátkového kalendára si žalobca musel zabezpečiť vymožiteľnosť svojej pohľadávky pre prípad jeho neskoršieho neplnenia, a to práve uznaním dlhu zo strany žalovaného, s čím je spojené aj plynutie novej premlčacej doby. Bol toho názoru, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Bol toho názoru, že žalovaná 3/ v danom prípade uznala záväzok v súlade s ust. § 323 Obchodného zákonníka, záväzok uznaný čo do dôvodu a výšky v čase uznania trval a odo dňa uznania záväzku začala plynúť nová štvorročná premlčacia doba.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že súd prvého stupňa vo veci rozhodol vecne správne, preto bolo potrebné napadnutý rozsudok potvrdiť.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5C/236/2014 je zaplatenie 792,33 eur s príslušenstvom.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh zamietnutý a žalovaným nebola priznaná náhrada trov konania.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ustanovenia § 132 O.s.p., pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 122 až § 135 O.s.p.. Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. je daný, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku, pričom v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Keďže sa odvolací súd stotožnil nielen s výrokom, ale aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, na zdôraznenie jeho správnosti v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. ho dopĺňa reagovaním na niektoré námietky odvolateľa.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premičí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premičanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premičania dovoľá, nemožno premičané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premičacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V predmetnej veci záväzok žalovanej vznikol zo zmluvy o úvere, ktorá bola uzavretá podľa ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka absolútnym obchodom, ktorý sa bez ohľadu na charakter účastníkov riadi ustanoveniami Tretej časti Obchodného zákonníka. Napriek povahe výlučného obchodného záväzku je však zmluva o úvere s ohľadom na skutočnosť, že žalovaná ako jedna zo strán tejto zmluvy nebola podnikateľom, taktiež vzhľadom na skutočnosť, že zmluva bola žalobcom vopred pripravená, je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, a preto je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo a v rámci neho ustanovenia Občianskeho zákonníka a zákona na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uznal písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trvá.

Odvolačný súd poukazuje na skutočnosť, že právny vzťah, ktorý existuje medzi žalobcom, resp. existoval medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je potrebné aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, a teda aj na právny úkon uznania dlhu. Je treba súhlasiť, že v danom prípade pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane, alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Odbornú starostlivosť a podstatné narušenie ekonomického správania spotrebiteľa definoval súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí a treba súhlasiť s tým, že v danom prípade pri uzatváraní takejto dohody došlo k nekalej obchodnej praktike, pretože tieto znaky nekalosti boli naplnené. Z tohto hľadiska je správny záver o tom, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná a prieči sa dobrým mravom.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní úspešným žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože títo na jej priznanie návrh nepodalí (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Senát krajského soudu uvedený rozsudek přijal poměrem hlasů 3:0, tedy jednohlasně.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku odvolání není přípustné.